

BENDRAS TARYBŲ SĄJUNGOS—AMERIKOS KOMUNIKATAS

TSRS Ministrų Tarybos Pirminkas N. Chruščiovas ir Prezidentas D. Elzenhaueris atvirai pasikeitė nuomonėmis Kemp Devide. Kai kuriuose šių pasikalbėjimų dalyvavo TSRS užsienio reikalų ministras A. Gromyko ir JAV valstybės sekretorius K. Herteris, o taip pat kiti abiejų šalių oficialūs asmenys.

TSRS Ministrų Tarybos Pirminkas ir Prezidentas sutiko, kad šie pasikalbėjimai buvo naudingi abiejų šalių pozicijoms išsiaiškinti daugeliu klausimų. Šių pasikalbėjimų tikslas nebuvo derybos. Tačiau reiškama viltis, kad pasikeitimasis nuomonėmis padės geriau suprasti kiekvienos šalies motyvus bei pozicijas ir tuo pačiu padėti pasiekti teisingą ir ilgalaikę taiką.

TSRS Ministrų Tarybos Pirminkas ir Jungtinių Valstijų Prezidentas sutiko, kad visuotinio nusiginklavimo klausimas yra svarbiausias klausimas, kuris šiuo metu iškilęs pasauliui. Abi vyriausybės iš visų jėgų stengsis konstruktiviai išspręsti šią problemą.

Per pasikalbėjimus buvo pasikeista nuomonėmis Vokietijos klausimu, įskaitant taikos sutarties su Vokietija klausimą, ir buvo iš-

dėstytos abiejų šalių pozicijos.

Berlyno klausimu buvo pasiektas supratimas su sąlyga, jeigu su tuo sutiks kitos tiesiogiai suinteresuotos pusės, dėl derybų atnaujinimo, kad būtų galima priimti nutarimus, kurie atitiks visų suinteresuotų pusių interesus ir taikos palaikymo interesus.

Papildant šiuos klausimus įvyko naudingi pasikalbėjimai kai kuriais klausimais, liečiančiais Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų santykius. Šie klausimai apėmė dviejų šalių prekybos klausimą. Keitimosi žmonių ir idėjų plėtimo klausimu buvo padaryta žymi pažanga per oficialių atstovų pasikalbėjimus ir laukiama, kad atitinkami susitarimai bus sudaryti artimiausiu metu.

TSRS Ministrų Tarybos Pirminkas ir Jungtinių Valstijų Prezidentas sutiko, kad visi nesureguliuoti tarptautiniai klausimai turi būti išspręsti ne jėga, o taikiomis priemonėmis, derybomis.

Pagaliau, buvo nuspręsta tiksliai Prezidento atsakomojo vizito į Tarybų Sąjungą ateinančių metų pavasarį datą suderinti per diplomatinis kanalus.

Kaskime bulves mechanizuotai

Po metų-kitų bus pasiektas, kad kiekvieno kolūkiečio bulvių pasėlių plotas sudarys 10 proc. ariamos žemės.

Taigi vis sunkiau bus laiku nukasti bulves. Tai todėl, kad jos kasamos rankomis.

Eilė kolūkių sėkmingai mechanizuoja bulvių kasimo darbus. Šiais metais sėkmingai panaudojama traktorinė bulviakasė „KTN-2“ „Ateities“ kolūkyje. Trečioji laukininkystės brigada, vadovaujama brigadininko J. Sriubo, per 3 dienas tik su bulviakase nukasė 10 ha bulvių. Tokiu būdu per vieną dieną traktorininkas S. Sriubas nukasė po 3–4 ha. Bulvės surenkamos 20 rinkėjų. Bet jos nespėja paskui traktorių. Mašinos pajėgumas pilnai neišnaudojamas. Bet jau ir šiuo atveju vienos rinkėjos darbo našumas — 15 arų į

dieną. Tuo tarpu Zdanovo vardo kolūkyje, kur bulvės rankomis kasamos, viena kasėja tenukasa po 5 arus.

Trečioji brigada turi pasodinus 32 ha bulvių. Jos bus nukastos per 7–8 dienas. Bulviakase kasa labai švariai. Dirvoje bulvių nelieka. Bet svarbiausia yra tas, kad, kasant mechani-

zuotai, nukasama daug greičiau. Ir bulvių paskui kasamąją surinkimui galima sutelkti visus paauglius, nes darbas nesunkus, o kokybė lengvai kontroliuojama.

Reikėtų ir kitiems kolūkiams pasekti šiuo pavyzdžiu, mechanizuoti bulvių derliaus nuėmimą.

Agr. J. MINKELIS

Bulviakase stovi kieme

Pamatė kolūkiečio pirminkas V. Bačiulis, kad kaimynai černiachovskiečiai nusipirko bulviakase.

— Ir mums reikia, — nusprendė.

Netrukus iš Anykščių į „Laisvo artojo“ kolūkį buvo pargabenta naujytelaitė mašina.

— Na, dabar jau nebe-

reikės kapstyti vagų rankomis, — apsidžiaugė kolūkiečiai.

Pats pirminkas V. Bačiulis ir kolūkiečio mechanikas S. Katinas išrideno ją į laukus. Bet, vos nukasę keletą vagų bulvių, nuleido rankas:

— Neina...

Ir taip praeitais metais bulviakase buvo pastatyta kolūkiečio kieme. Niekas jos nejudina ir šiemet. Net išraudęs V. Bačiulis įrodinėja, jog ji netinkanti jų kolūkiečio dirvoje. Bet jis pamiršta aplankyti kaimynus černiachovskiečius. Čia bulviakase kasama labai gerai. O dirbama todėl, kad kolūkiečiai nepattingėjo atreguliuoti, pritaikyti bulviakase kolūkiečio sąlygoms.

Tuo tarpu „Laisvame artojuje“ po senovės moterėlės kapsto vagas rankomis. Nors kolūkis turi

Visą šalių proletarą, vienykites!

KOLEKTIVINIS DARBAS

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Eina nuo 1948 m.

Nr. 79 (1062)

Anykščiai, 1959 m. spalio mėn. 2 d. Kaina 15 kap.

PARTINIO ŠVIETIMO MOKSLO METAMS ARTEJANT

Spalio 15 dieną prasideda nauji mokslo metais partinio švietimo sistemoje. Tinkamai jiems pasiruošti — vienas iš svarbiausių partinių organizacijų uždavinių.

Praeitais mokslo metais „Svyturio“ kolūkyje organizuotame einamosios politikos klausimams nagrinėti ratelyje propagandistas drg. Kurčinskienė įdomiai ir turiningai pravedavo užsiėmimus. Ratelio klausytojai aktyviai pasisakė, davė nagrinėjamiems klausimams reguliariai lankydavosi užsiėmimuose. Todėl ir neuostabū, kad mokslo metų bėgyje dar 5 kolūkiečiai pareiškė norą tapti ratelio klausytojais. Kolūkiečio partinė organizacija ir šiemet mokslo metams pasiruošė kruopščiai. Komunistai savo susi-

rinkime nuodugniai apsvaistė pasiruošimo mokslo metams klausimą, pasikalbėjo su fermų vedėjais, laukininkystės brigadų brigadininkais ir geriausiais kolūkiečiais, kuriame ratelyje jie pagedauja mokyti. Nutarta šiemet čia organizuoti ratelį TSKP istorijai nagrinėti, kuriame mokysis komunistai, komjaunuoliai bei kolūkiečiai aktyviai — viso 20 žmonių.

Rimtą dėmesį komunistų, komjaunuolių bei kolūkiečių politiniam auklėjimui skiria „Už taiką“ kolūkiečio pirminė partinė organizacija. Čia yra 11 komunistų, iš kurių pusė į partijos eiles priimti neseniai ir neturi dar pakankamo bendrojo ir politinio išsilavinimo. Todėl partinė organizacija jiems ir kolūkiečio traktorininkams, brigadininkams nutarė organizuoti politinę mokyklą. Polimokykloje pareiškė norą mokyti 19 žmonių. Dabar komunistai aptaria programą, parenka literatūrą.

Praeitais mokslo metais „Puntuko“, Zdanovo vardo kolūkiečio bei veltinių fabriko „Spartakas“ pirminės partinės organizacijos nesigilindavo į veikusių politinių ratelių darbą, nekontroliuodavo, ar reguliariai pravedami juose užsiėmimai, kokių lygiu jie praeina. Todėl čia dažnai užsiėmimai neįvykdavo, nes dau-

guma klausytojų į juos neatvykdavo. Su tokiais reiškiniais partinės organizacijos privalo kuo griežčiau kovoti. Jų tiesioginis ir neatidėliotinas uždavinys — per visus mokslo metus sistematiškai rūpintis, kad visi politmokyklų ir ratelių klausytojai reguliariai lankytų užsiėmimus, jiems kruopščiai ruoštųsi.

Rajono mokytojams šiais mokslo metais organizuojami 2 seminai, rai komunistinio auklėjimo klausimams nagrinėti. Pranešimus seminarams ruoš patys mokytojai. Todėl mokyklų partinės organizacijos privalo suteikti jiems paramą parenkant papildomą literatūrą, paruošiant pranešimus.

Partinės organizacijos ypatingą dėmesį turi skirti ir savistoviai studijuojantiems marksistinę - lenininę teoriją, nuolat kontroliuoti jų mokymąsi, konspektų ruošimą.

Iki mokslo metų partinio švietimo sistemoje pradžios beliko dvi savaitės. Per tą laiką reikia galutinai sukomplektuoti politmokyklas ir ratelius, aptarti su jų klausytojais mokymosi programą, parinkti reikiamą literatūrą.

Tik kruopštus pasiruošimas naujiems mokslo metams užtikrins netrikdomą politinių mokyklų ir politratelių darbą.

Po 250 centnerių iš ha

„Už taiką“ kolūkiečio trečioji laukininkystės brigada išaugino rekordinį bulvių derlių. 4 ha plote prikasta po 250 centnerių bulvių iš ha. Bulvės buvo pasodintos į gerai įdirbtą ir gausiai mėšulų patręštą žemę.

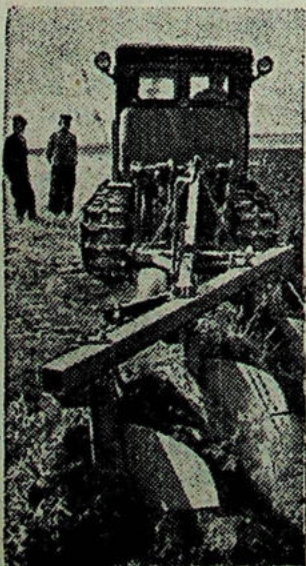
— Jei ir visuose plotuose bus panašus derlius, — džiaugiasi geriausias kasėjas Petras Sukys, Mykolas Baronas ir Janė Razanskienė, — bemažant užversim visus sandėlius.

J. TAMILINAS

KUIBYSEVO SRITIS. Vykdydami TSKP XXI suvažiavimo nutarimus, Pavolžsko mašinų bandymo stotis šiais metais jau išbandė daugelį kaip 30 įvairių žemės ūkio mašinų. Dabar bandomas traktorius „DT-54A“ su pakabinamu plūgu „PN-4-35“. „Pacharj“. Plūgą valdo traktorininkas hidraulinio įrenginio pagalba.

Nuotraukoje: bandomas plūgas „PN-4-35“ „Pacharj“.

A. Briano (TASS) nuotr.

Statybos kolūklų gyvenvietėse

1. Namai kolūkiečiams

Kam teko važiuoti iš „Pergalės“ kolūkio centro į Rubikius, tas, be abejo, pastebėjo netoli Anykštos stovinčius du gražius namus. Tai kolūkio lėšomis pastatyti namai kolūkiečiams. Viena iš jų, mediniame, dar praėjusiais metais apsigyveno kolūkio šoferis Jonas Levandavičius ir kaulių šėrės seserys Bučinskaitės. Kitas, mūrinis, dviejų butų namas šiuo laiku baigiamas įrengti: statomos krosnys, dedamos lubos, grindys. Artimiausiu laiku jame apsigyvens vėl dvi kolūkiečių šeimos.

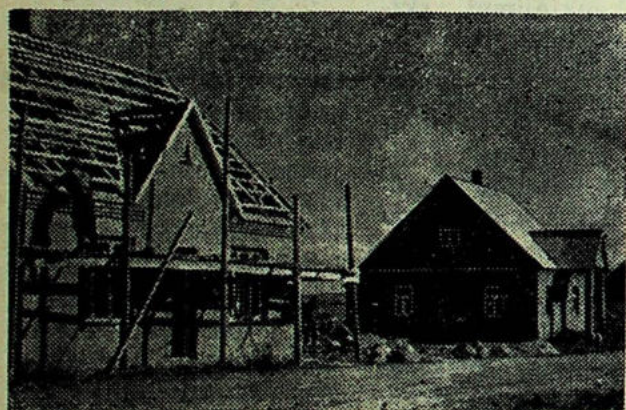
Sekančiais metais namų kolūkio lėšomis statybą numatoma dar labiau išplėsti.

V. Vitkūnas

„Pergalės“ kolūkis.

2. Darbo žymūnams

„Anykščių šilėlio“ kolūkinų namų statyba pirmos brigados kolūkiečiams. Galvijų fermos vedėjas Vincas Steponavičius jau gyvena mūriniame name. Dabar baigiamas statyti antras mūro namas kolūkio darbo žymūnui Jeronimui Lėvčenkai.

Nuotraukoje: nauji namai kolūkio pirmos brigados gyvenvietėje. I. Grigaliūno nuotr.

RUOŠIASI ŽEMĖS ŪKIO PARODAI

Rajono žemdirbiai atsidėję ruošiasi žemės ūkio parodai. Turį ką parodyti kolūkiečiai. Šiais metais mūsų rajone kaip niekad dos užderėjo kukurūzai, žemėnial kviečiai, šaknivaliai.

„Lenino keliu“ kolūkio V-Je brigadoje, vadovaujamoje Vlado Bieliūno, 10 hektarų plotė prikasta po 160 centnerių bulvių iš klekvieno ha. Gera užderėjo bulvės „Tarybų Lietuvos“, „Bolševiko“, „Tary-

binio artėjo“, „Atletis“ ir kitų kolūkių laukuose.

Po 20 centnerių miežių iš ha prikulia „Draugystės“ kolūkio žemdirbiai.

Parodoje bus eksponuojami augalininkystės pavaldžiai ir gyvuliai, bus gausu stendų ir diagramų, pasakojančių apie kolūkių pasiekimus pirmajam septynmečiui.

Paroda yra darbo patirties mokykla, todėl reikia, kad visi kolūkiai dalyvautų.

V. Markuckas

KOLŪKIŲ TURTA — NELIEČIAMAS

Už piktybinį kolūkinų pasėlių nugalymą asmeniniais gyvuliais įstatymas numato bausmę iki dviejų metų laisvės atėmimo. Per paskutiniuosius keturis metus nuo šio įstatymo paskelbimo, Anykščių rajone šia bausme nebūvo baustas nė vienas žalos kolūkiui darėtojas, nors jų rajono kolūkiuose nemaža.

Štai Zdanovo vardo kolūkio kolūkietė Veronika Petronienė kolūkio kultūrinėje pievoje sistematiškai ganė dvi asmenines karves. O kolūkietis Alfonsas Šiaučius sistematiškai naikina kolūkio pasėlius. 1958 metais už pasėlių nugalymą Šiaučius buvo baustas pinigineis baudomis net du kartus. Už darbo drausmės pažeidimą Šiaučius pašalino iš kolūkio. Užkietėjęs grobstytojas nenusiminė. Jis šiais metais kolūkio pievoje išsiganė telyčią.

St. VINCIONAS

KRAUJO DĖMIŲ JIE NENUSIPLAUS

(Pabaiga. Pradžia Nr. 77 (1060), 78 (1061))

KALEJIME

Mažose, niūriose Anykščių kalėjimo kameroje kasdien daugėjo kalinių. Rodos, ne tik atsigulti, bet ir sėstis vietos nesurasi, o baltaraiščiai vis grūdo į jas sudaužytus, krauju apkepusiais veidais žmones. Į vieną kambarą likimas suvedė metrikacijos biure dirbusį Kačergį ir Debeikų vaistininką Medekšą. Čia atsidūrė komjaunuolis Jonas Blažys, plačiapetis vaikinys iš Niūronių kaimo, paprastas darbininkas anykštėnas Liudas Pesliakas ir daugelis kitų, ku-

rie džiaugėsi tarybinio gyvenimu.

Sausakimšai prigrūstoje žmonėmis kameroje darėsi vis tvankiau. Sutirštėjęs kraujo kvapo prisigėręs oras smaugė smaugė gerkles. Ir kai tik minutėlei prasisiverdavo kameros durys, išvedus į tardymą arba po jo įmetus kurį nors iš kalinių, kiekvienas sten-gėsi į plaučius įtraukti kuo daugiau šviežesnio oro, tarsi tas padėtų atgauti išsekusias jėgas.

Tardė kalėjimo kanceliarijoje pats policijos viršininkas Julius Saltenis. Šis, iš urvo išlindęs žmogžudys, jau pirmomis karo dienomis su savo gauja iš pasaly-

užklupo keturis atitraukiančius tarybinus karijus. Gauja du karijus nudėjo susirėmimo vietoje, o kitus du, paimtus nelaisvėn, kaip įmanydami kankino ir, prisitūčius iš jų, pagaliau nužudė.

Policijos viršininkas dabar tyčiojosi iš suimtųjų. Į kanceliariją įsakė įvesti komjaunuolį Blažį.

— Mes — lietuviai, ir viens kitą gal būt, suprasim, — prisidengęs švelnumu, rinko žodžius Saltenis. — Pasakyk, ką pažįsti iš komunistų ar komjaunuolių, kur jie slapstosi. Pasakyk! — liksi gyvas. Kitaip...

— Nežinau, — tvirtai ištare Blažys.

— Sakysi ar ne? —

— Nubaus, — vėl sumokėsiu, — samprotauja Šiaučius.

Jo pavyzdžiu seka ir kolūkietis Ig. Zmoginas. Jis net penkias avis kolūkio dobiuose išsiganė.

Tačiau Rubikių apylinkės taryba nė vieno akto, sustatyto už pasėlių nugalymą, nepateikė milicijos organams, kad šie iškeltų nusikaltėliams baudžiamąją bylą.

Šiais metais pasitai-kė pasėlių nugalymo faktų „Aušros“ ir „Jaros“ kolūkiuose. J. Jakovlevas, J. Pečiūra, V. Matelis ir kiti kolūkiečiai buvo nubausiti pinigineis baudomis. Pernai „Svėdasų“

iškošė pro dantis Saltenis.

— Nesakysiu! Policijos vadas išėjo.

— Vadinas, nesakysi? Nagi, pažūrėsim. Atsimink, tavęs nešausiu — tai būtų per lengva. Tave kankinsim, pakol kraujas lašas po lašo išvarvės.

O Blažys tylėjo. Su budeliais jis neturėjo ir negalėjo turėti kalbos.

Saltenio įsakymu „darbavosi“ baltaraiščiai. Partrenktą ant grindų Blažį Adomas Petronis, Juozas Kalandra, Petras Silevičius ir Klemensas Kiaušas kapojo plieniniais šampolais, spardė batais. Kai šis neteko sąmonės, budeliai apipylė jį vandeniui ir leigsvy įmetė į kamerą. Kankino jį kasdien. Sompolų šautuvų būočių smūgiais kraugeriai norėjo palaužti komjaunuolišką valią. Po baisių tardymų su mėlynėmis žandikauliuose, per skeltom lūpom ar išdažytais dantimis įmesdavo jį į kamerą.

Kaip ažuolas, giliai įleidęs šaknis į

Mes džiaugiamės ir gerai dirbam

Daug džiugių naujienų tarybiniam žmoniui atnešė rugsėjo mėnuo. Šį mėnesį Mėnulį palietė žmogaus rankų kūrinys — kosminė raketa, į kelionę išplaukė pirmasis pasaulyje ledlaužis „Leninas“, varomas atominė energija, draugas N. Chruščiovas lankėsi JAV. Šias naujienas džiugiai sutiko „Anykščių“ plytų

ir drenažo vamzdžių gamyklos darbininkų kolektyvas. Mes ne tik džiaugėmės tarybinų žmonių visą pasaulį nustebinusiais pasiekimais, bet ir gerai dirbom. Mėnesinis plytų formavimo planas užbaigtas rugsėjo 25 dieną. Rugsėjo 24 dieną gatavos produkcijos išvežėjų pirmoji pamaina baigė mėnesinę plytų ir drenažo vamzdžių išvežimo užduotį. Taip pat šį mėnesį žymiai savo užduotis viršijo statikai, degikai, išrūšiuotojos, džiovinimo darbininkai.

J. PUSLYS

„Anykščių“ plytų ir drenažo vamzdžių gamyklos darbininkas

MEDZIAGOS PEDSAKAIS

„Vilimas tebesukčiauja“

Apie tai, kad Vilimas aukštesnėmis kainomis pardavinėja alų, buvo rašyta „Kolektyvinio darbo“ 70 (1053) numeryje. Anykščių miesto vartotojų kooperatyvo reikalų valdytojas redakcijai pranešė, kad korespondencijoje išdėstyti faktai teisingi. Bufeto Nr. 6 vedėjas A. Vilimas iš darbo atleistas.

motiną žemę, nepalūžta prieš vėtrą, taip komjaunuolis Blažys, aukštas, plačiais pečiais jaunuolis, tikėdamas liaudies jėga ir stiprindamasis ja, nepalūžo prieš įsisiautėjusius žmogžudžius. Kameros draugai tik stebėdavosi jo tvirtumu. Po neapsakomų kankinimų jis greit atsigaudo. Ne kartą priėjęs prie langelio, įsitverdavo į grotus, ir šie braškėjo, pajutę raumeninių rankų jėgą.

„Anykštėnas Pranas Navickas, vos pasirodžius miestelyje vokiečiams, įstojo savanoriu į ginkluotą būrį. Įsigėręs parsidavė, kad jam leistų susidoroti su tarybiniais aktyvistais.

Nešvari šio žmogūkišcio praeitis. Dar jaunystėje — 1919 metais, besislapstydamas Raguvėlės miške, plėšikavo. Jis pamikėje pasitikdavo moteris ir atimdavo iš jų paskutinį duonos kepaluką, skirtą badaujantiems namuose vaikams. Plėšikas buvo sučiuptas tarybų val-

džios atstovų ir nu-teistas mirtimi. Tačiau jam pavyko savo kailį išgelbėti. Atsidūręs pas baltuosius, įstojo savanoriu į jų baudžiamąjį būrį. Todėl smetoninė valdžia nepamiršo jo, davė jam 14 hektarų žemės sklypą, medžio namams pastatyti. Žemę Navickas pardavė, o namus pasistatė Anykščiuose.

Tapęs baltaraiščiu, irgi tikėjosi nuo naujų šeiminių stalo gauti trupinių. Paraudusiomis akimis jis siūlėsi galįs šaudyti tarybinus žmones.

Proga išlieti pyktį jam pasitaikė. Tardymo metu sumuštas darbininkas Liudas Pesliakas nebepajėgė šliaužti grindimis, o išsimaiginęs Navickas šautuvo buožę vis daužė šiam šonkaulius. Iš-tisus šešis mėnesius sulaužytas šonkauliais išgulėjo patale darbininkas.

Neišpasakytus kankinimus kalėjime patyrė Sintautų kaimo komunistas Banėnas, vaistininkas Medekša ir tarybinis darbuotojas Kačergis. Banėnų

Dienos temomis

Nepalikime nesuartų dirvų

I „Diktari“ kolūki atvyko žemės ūkio inspekcijos darbuotojai patikrinti, kaip vyksta rudens darbai.

— O dalių traktoriais atvežėt? — užsipoilė kolūkio pirminkas Sakalauskas. — Ne?! Tad ir dirvų nersime. Traktoriai sugedę.

Iki šio laiko kolūkyje nesuartas nė vienas hektaras dirvų. Mat, traktoriais trūksta kai kurių dalių, o pirminkas laukia, kad jos pačios i kolūki atkeltų. Liaudies patarlė sako: „Kas ieško, tas randa“. Bet kolūkio vadovai, matyt, šią tiesą pamiršo.

Rudeninis dirvų ariamas pakelia laukų derlingumą, apvalo laukus nuo piktžolių — tą žino visi. Ir „Diktari“ kolūki.

TRUMPAI

Bulvėnijos su kuku rūzais susilosavo „Kelias i komunizma“ kolūkio nariai.

K. BERNOTAS

Baigė paruošti patalpas gyvulių žiemojimui „Pergalės“ kolūkio žemdirbiai. Kolūkio statybininkai pastatė ir įrengė 120 vietų veršėdė, sutvarkė karvėdė.

V. Vaitkus

„Diktari“ kolūkio kolūkiečiai savo asmeninius sklypelius arija nieko nelaukdami. O ar negalima būtų arti ir kolūkio laukų arkliais? Galima. Arklių čia užtenka. Bet neriama todėl, kad, anot kolūkio vadovų, arkliais arti žemės technikos amžiuje ne madoj. O štai Mičiurino vardo ir „Punktuko“ kolūkiuose galvojama kitaip: ten visi atliekami nuo kitų darbų arkliais tempia plūgus ražienomis. Tad ko gi vaikytis madų diktariečiams? Reikia rimtai susirūpinti ir atsarginių dalių traktoriais gavimu, nes

jų i kolūki niekas neatneš.

Zdanovo vardo kolūkyje yra du galingi „DT-54“ traktoriai. Jie tvarkingi, galėtų dirbti. Turi kolūkis ir du mažesnius traktorius, bet dirvos neriama.

Stai rugsėjo 26 d. pirmoje brigadoje, vadovaujamoje Matulio, iki pietų buvo sėjami rugiai, o po pietų visi užšventė.

— Anykščių kermosius, tad ką čia mes bedirbsim, — nutarė Matulis. Baigus sėją, pilnai buvo galima išleisti traktorius arti dirvų, ir jie būtų nemažai suarę. Argi ne brigadininkas bus kaltas, jei liks nesuartų i rudens dirvų?

Rudeninio arimo pranašumas įrodytas. Naudingumas didžiulis. Tad padarykime viską, kad i rudens neartų dirvų neliktų nė hektaro.

Prieš porą metų, baigusi septynmetę mokyklą, Eugenija Rumbauskaitė pradėjo dirbti Joniško rajono „Jaunosios gvardijos“ kolūkyje karvių melžėja. Ir štai šiandien kolūkiečiai didžiujasi šaunia komjaunuole. Eugenija iki rugsėjo 22 dienos iš savo prižiūrimų karvių primelžė po 3.500 kilogramų pieno.

Kolūkyje per aštuonis šių metų mėnesius gauta 100 hektarų naudenų 438,9 centnerio pieno.

Nuotraukoje: melžėja Eugenija Rumbauskaitė.

M. Baranausko (ELTOS) nuotr.

žmogžudžiai nukankino kalėjime, o pastarusius du išvežė i Uteną. Ten juos priglaudė krauju permirkusi žemė.

Neapykanta ir kerštu tarybininkas žmonėms degė gestapo vertėja Macijauskaitė. Dažnai, lydėdama atvykusius vokiečius, ji pasirodydavo kalėjimo kieme. Vienąkart, priekaištaudama stovėjusiems sargyboje baltaraiščiams, ji ciniškai ištare:

— Kam jūs tuos komunistus laikote. Veskite ir greičiau sušaudykite!

Ir nacionalistiniai budeliai nesnaudė. Prisilakę samagono, Silvestras Gražys, Juozas Kalendra ir Adomas Petronis išiveržė i moterų kamara, visas moteris išvarė i kitą kamara, apart gydytojo Ginsburgo ir valstiniuko Dimanto žmonių. Jas paliko susidorojimui. Prieš nužudant šie dvikojai žvėrys išniekino Ginsburgienę ir Dimantienę, po to palikė nudurę jas. Lavonus sumetė i vežimą ir išgabeno i Bražinsko lauką.

Ištroškę kraujo, žmogžudžiai nuo pavienių susidorojimų perėjo prie masinių šaudymų. Savanorių gaujos vadas Balys Baltranas, policijos viršininkas Šaltenis, Bronius Miškinis ir kiti vadeivos, slapta pasitarę, nusprendė iššaudyti ligi vieno žydų tautybės tarybininkų piliečius.

Liepos pradžioje, naktį, išišėlusiu būdelių būrelis iššaudė vieną kamara — 17 žmonių. Sumetę žuvusiųjų lavonus i vežimus ir juos pridengė šiaudais, išvežė i duobes už Liūdiškio piliakalnio.

O rytojaus dieną priverstė dvi merginas plauti kraujo klanais pasrūvusias grindis, sušaudytų žmonių krauju aptiškusias sienas.

GRIAUDĖ SŪVIAI

Niekad nepamirš anykštėnai šurpu sukrečiančių 1941-ųjų metų liepos prievakarių, kai leidžiantis saulei Bražinsko lauke ar už Liūdiškio piliakalnio sugriaudėdavo sūviai,

Iš sausakimšai prigrustos sinagogos. Iš Janydžių miškely esančio geto buržuaziniai nacionalistai apie 10 valandą vakaro i paskutinę kelionę varėdavo po 80—100 tarybinių žmonių. Kalėjimo kieme (dabartinėje Vienybės gatvėje) baltaraiščiai atimdavo iš pasmerktųjų brangiausius daiktus, rūbus ir išvesdavo i šaudymo vietą — Bražinsko lauką arba už Liūdiškių piliakalnio.

Uoliausiai darbavosi Klemensas Kiaušas ir Juozas Kalendra, Adomas Petronis ir Silvestras Gražys. Jonas Leščius ir Antanas Beinorius. Gražys net persistengė. Šautuvo buože dauždamas tuos, kurie dar gyvi išliko, jis pats sau net koją persišovė. Žmogžudžiai, išplėšę vaikus iš motinų rankų, tiesiog gyvus juos mes-

Kretingos rajono „Aušros“ kolūkio nariai šiemet augino 50 ha linų. Kuldami iš kiekvieno hektaro jie gavo po 450—500 kilogramų sėmenų. Kolūkis šiemet iš linų tikisi gauti 279 tūkstančius rublių pajamų. Nuotraukoje: „Aušros“ kolūkio ketvirtos brigados kolūkietės paskleidžia linus.

E. Beržanskio (ELTOS) nuotr.

Mūsų rajono mokytojai jau praėjusiais metais pradėjo mokyklose idiegti savitvarką. Gražiai atrodo pačių mokinių tvarkomi Debeikių, J. Biliūno vardo, Svėdasų vidurinių mokyklų bendrabučiai. Juose jaučiama šeimininko ranka: vazonuose auga gėlės, knygų etazerės papuoštos rankdarbiais, virtuvėse vyrauja tvarka ir švara. Malonu stebėti, kaip virtuvėje tvarkosi jaunosios šeimininkės.

Nuo mergaičių neatsilieka ir berniukai.

Bet bendrabučiuose ir mokyklose dar nepakankamai apgalvotai įvedama darni, sisteminga mokinių savitvarka. Daugelis tėvų, kurie namuose nepratina savo vaikų dirbti, žiūri neigiamai i savitvarkos įvedimą bendrabučiuose, mokyklose. Tokių tėvų vaikai ima reikšti nepagarbą fiziniam darbui ir i kasdieninius savitvarkos darbus žiūri kaip i bausmes. Todėl auklėtojams ir mokytojams reikia žymiai pagerinti aiškinamąjį darbą tėvų tarpe, išplėsti pedagoginę propagandą mokyklose ir šeimoje. Reikalinga savitvarka vesti tokia linkme, kad mokiniui ji būtų būtina reikme ir padėtų ugdyti mokinių iniciatyvą, savarankiškumą, pakeltų jų drausmingumą, skiepytų meilę darbui ir atsakomybę už pavesto uždavinio įvykdymą.

Mūsų rajone savitvar-

PLAČIAU IDIEKIME SAVITVARKĄ

ka ne tik moksleivių bendrabučiuose įvesta. Jos pradų jau yra ir mokyklose, dirbtuvėse, mokykmo — bandymo sklypuose.

Gražią iniciatyvą parodė šiais metais J. Biliūno vardo vidurinės mokyklos komjaunuoliai ir moksleiviai, kurie nutarė patys tvarkyti klases ir pasiūlė mokyklos vadovybei sumažinti aptarnaujantį personalą. Reikia tikėtis, kad jais paseks ir kitų mokyklų moksleiviai.

Tačiau plačiai įvedant savitvarką mokyklose, dažnai pamirštama, kad moksleiviai yra įvairaus amžiaus, lyties, fizinių savybių.

J. Biliūno vardo ir Skiemonių vidurinių mokyklų mokytojų kolektyvai neįvertino LTSR Ministrų Tarybos nutarimo dėl priemokyklinių sklypų išplėtimo ir nustojo geros dirvos mokinių darbiniam auklėjimui vystyti.

Reikia pasekti troškūnėlių pavyzdžiu ir kurti „mažuosius kolūkius“ prie vidurinių mokyklų. Taip pat drąsiau reikia organizuoti mokyklose namų ruošos fakultatyvinius kursus.

Mes žinome, kad vaikų darželyje priemokyklinio amžiaus vaikams yra skiepijami pagrindiniai savitvarkos elementai. Ir pradinėse mokyklose turėtų būti jie tęsiami. Tačiau tenka pasakyti, kad dauguma mūsų pradinų mokyklų mokytojų ši klausimą išleido iš akiračio.

Reikia tikėtis, kad pedagogai apsvartys šį klausimą ir mokslo metų bėgyje išplės visuomenel naudingo darbo turinį mokyklose, pasieks, kad mokiniai tvarkytųsi savitvarkos pagrindais.

A. PUODZIONAS, mokyklų inspektorius

davo i duobes. Po kruvinų skerdynių budočiai tempdavosi i namus grobį, iki išnaktų puotaudavo.

O šūviai temstant vis poškėjo ir poškėjo prie Liūdiškio piliakalnio, ir jų garsas atsiliepdavo plačiašakėse Anykščių šilelio pušyse. Kai Anykščių apylinkėse nuo būdelių rankų žuvo trys tūkstančiai žmonių, baltaraiščiai Kalendra, Petras Silevičius, Jonas Leščius ir kiti važiuodavo i Uteną ir ten i kruvinąją puotą įsitraukdavo.

Rytuose vis grėsmingiau girdėjosi pabūklų dunkėjimas, ir žmogžudžiai, bijodami liaudies keršto, ruošėsi bėgti. Daugelis iš jų pabėgo i Vakarus, kiti keisdami kailį pavirto nekaltais avinėliais. Pranas Navickas — tas pats, kuris 1919

metais plėšikavo, vėliau baltuoju savanoriu buvo. O vokiečių laikais kankino darbininką Pesliaką, atsidūrė Pasvaly. Užsiauginęs barzdą, jis net i liaudies gynėjų gretas pralindo. Bet nuo liaudies akių negalėjo nekalto avinėlio kailiu pridengti savo vilkiškų nasrų, ir buvo išaiškintas.

Atsidūrę užsieny, ir Antanas Beinorius, ir Klemensas Kiaušas, ir kiti savo giminėms siunčia siuntinius, giriąsi gerai gyveną. Tik jų turtai ir siuntiniai sutepti nekaltų senelių, moterų ir vaikų krauju.

Beinorius atsidūrė Danijoje. Stai jo adresas:

mr. A. Beinorius

5 Rutchinson st.

Niddrie. Vic.

Kopenhagen.

Kiaušas Klemensas persikraustė šiek tiek

toliau — užjūrin. Jo adresas toks:

Kiaušas Klemas c. o A. B. C. 3891 st. Lawrence Blvd. Montreal. Quebec. Canada.

Kanadoje atsidūrė Petras Silevičius, Bronius Miškinis ir Jonas Leščius. Užsieny Jonas Leščius pavirto Jonu Pakšiu. Jis slepia savo tikrąją pavardę, kuri sutepta pralietu žmonių krauju. Ir keista, šios trejukės dabar vienas ir tas pats adresas:

962 Bloor St. W Toronto, ONT, Canada

Gal jie užsieny save laiko patriotais, įvaliaisiais šmeižtais ir purvais drabsto tarybinį gyvenimą. Lietuvos darbo žmonių lal-mėjimus. Bet jiems niekad nepasiseks paslėpti savo būdeliškių rankų, nuo jų kraujo dėmių jie nenusiplaus.

DEŠIMT METŲ SU SOCIALIZMO VĖLIAVA

1949 metų spalio 1 dieną, iškilmingai aidint antlerijos saluto salvėms, senojoje Kinijos sostinėje Pekine buvo paskelbta Kinijos Liaudies Respublika. Nuo tos dienos praejo dešimt metų. Per šį trumpą laiką tarp Kinijos liaudies, šlovingos Komunistų partijos vadovaujama, nusikračiusi išnaudojimo jungo bei užsienio priespaudos ir tapusi savo šalies šeimininku, žengė tokį milžinišką žingsnį, kokio nebuvo mačiusi ilgą amžė Kinijos istorija.

Kinijos Komunistų partija įkvėpė ir organizavo 650 milijonų Kinijos liaudį kurti naują, šviesų gyvenimą — socializmą. Statant socializmą puikiai pasireiškė išsilaisvinusios liaudies galia, suklestėjo jos kūrybinės jėgos. Nematytas tempas išsivystė ekonomika ir kultūra.

Liaudies Kinijai terkelė jo trejų metų užgydyti ilgus metus trukusio karo žaizdoms. Tik penkeri metai tepraėjo, ir dar vakar puslaid kolonija buvusi atsilikusi agrarinė šalis padėjo tvirtus socialistinės industrializacijos pagrindus.

Prieš dešimt metų milžiniška Kinija turėjo mažesnę pramonės potencialą, kaip, sakysim, mažytė Belgija. Šalies ekonomiką buvo supančiojusios užsienio monopolijos. Kinija turėjo įveikti 95 procentus sunaudojamo plieno, 80 procentų būtinų mašinų ir mechanizmų.

Liaudies valdžios metais didvyriškomis darbo žmonių pastangomis, su Tarybų Sąjungos ir kitų socialistinių šalių pagalba Kinijoje pastatyta daug sunkiosios pramonės įmonių. Tai yra šalies liaudies ūkio ir nuolatinio darbo žmonių

materialios gerovės kėlimo pagrindas. Pirmojo penkmečio (1953—1957 m. m.) pabaigoje pramonės gamyba palyginti su 1949 metais padidėjo 7,7 karto. Ypač daug išlydoma ketaus ir plieno, iškasama akmens anglies, gaminama elektros energijos. Šalyje sukurta aviacijos ir automobilių, traktorių gamybos pramonė, organizuota elektros prietaisų, staklių, cheminių trąšų ir daugelio kitų pramonės šakų produkcijos gamyba.

Prasidėjo ekonominis vakarinių Kinijos rajonų įsavinimas. Čia plačiai vystosi pramonės statyba. Sunkiomis kalnų sąlygomis, prakasę šimtus tunelių, pastatę šimtus tiltų, Kinijos statybininkai nutieė į vakarus pirmuosius geležinkelius. Socialistinio statyba iš pagrindų pakeitė socialistinį ekonominį šalies veidą.

Dar pirmojo penkmečio pradžioje Kinijos kalme vyravo smulkūs valstiečių pavieninių ūkių. Pramonėje ir prekyboje gana žymų vaidmenį vaidino privačių kapitalistų ir pavienių amatininkų įmonės. Remdamasi darbininkų klasės ir valstietijos sąjunga, Kinijos Komunistų partija ėmėsi socialistiškai pertvarkyti ekonomiką.

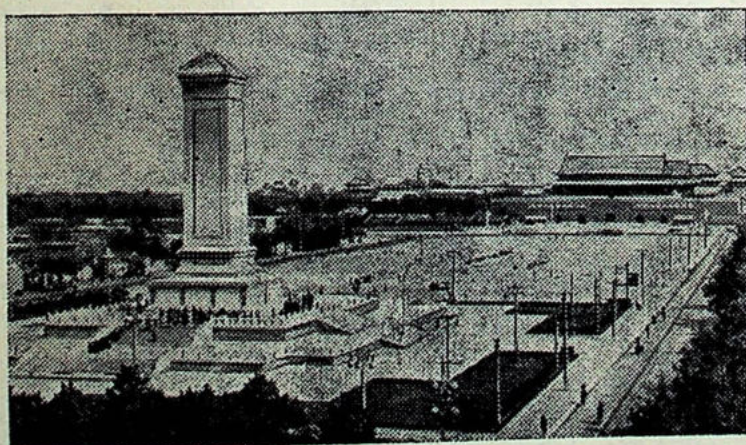
Jau baigiantis 1956 metais, 120 milijonų valstiečių klemų savo noru susibūrė į gamybinis kooperatyvus, kurių pagrindū vėliau buvo sukurta liaudies komūnos, 70 tūkstančių privačių kapitalistinių

įmonių buvo pertvarkyta į valstybines-privačias. Ir mieste, ir kaime išviešpatavo socialistinis ūkio sektorius. Dėl to, jau penkmečio pabaigoje buvo galima smarkiai pakelti pramonės ir žemės ūkio gamybos tempus.

Kinijos ekonomika išaugo ir sustiprėjo taip, kad ji sugebėjo mesti iššūkį tokiai ekonomiškai išsivysčiusiai šaliai, kaip Anglija. Komunistų partija šaliai iškėlė milžinišką uždavinį: „Per 15 metų pavyti Angliją svarbiausių pramonės šakų produkcijos gamybos atžvilgiu“.

Antroji Kinijos Komunistų partijos VIII suvažiavimo sesija paruošė generalinę partijos liniją: „Visomis jėgomis

veržiantis pirmyn, statyti socializmą principu — daugiau, greičiau, geriau ir taupiau“. Partija pašaukė visus šalies darbo žmones 1958 metais padaryti „didelį šuolį“, vystant visas ekonomikos šakas. Siekdama to, Kinijos darbininkų klasė parodė darbo didvyriškumo stebuklus: per metus metalurgai plieno lydymo tempus padidino maždaug pusantro karto, angliakasiai iškasė dvigubai daugiau anglies. Kinijos valstiečiai nuėmė gausų derlių: palyginti su 1957 metais grūdų derlius buvo daugiau kaip trečdaliu didesnis, o medvilnės gauta 28 procentais daugiau.

PEKINAS. Tąjaunymų alkstė. Kalrėje — pamininklas liaudies didvyriaus.

Sinhu agent. nuotr.

Literatū būrelyje

Praėjusį ketvirtadienį Jono Biliūno vardo vidurinėje mokykloje įvyko ataskaitinis rinkinys literatū būrelio susirinkimas.

Pranešimą apie lite-

1959 metų Kinijos darbo žmonėms tapo didžiulio šuolio tęsinio metais. Apie tai akivaldžiai liūdi seniai įvykusio Kinijos Komunistų partijos Centro Komiteto VIII Plenumo nutarimai. Įgyvendinama šiuos nutarimus, šiemet šalis išlydys 12 milijonų tonų plieno, gaus 35 milijonus tonų akmens anglies, nuims 275 milijonus tonų grūdinių kultūrų. Tokiu būdu šių metų pabaigoje Kinija įvykdys II penkmečio planą (1958—1962 m. m.) pagal pagrindines pramonės ir žemės ūkio šakų produkcijos uždavinius.

Kinijos liaudis užtikrintai žvelgia į savo ateitį. Naujiems didvyriškiems darbams ją įkvėpia milžiniški planai, puikios socialistinio statybos pergalės, kurias ji pasiekė vadovaujama savo brangiosios Komunistų partijos, su broliška Tarybų Sąjungos ir kitų socialistinių valstybių pagalba.

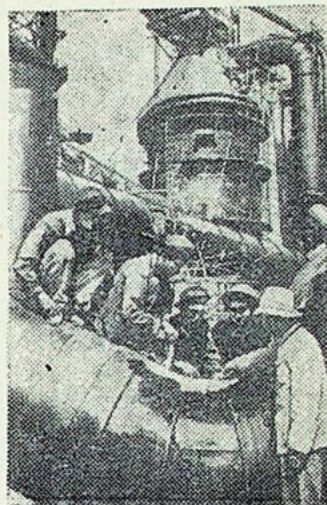
Kinijos liaudis, TSRS, visų socialistinių šalių tautos nenuilstamai stiprina ir vysto susiformavusius savo broliškus draugystės ir savitarpio pagalbos santykius, nes tai — tvirta naujų socializmo ir taikos stovyklos pergalų garantija.

Per dešimt metų neišmatuojamai išaugo tarptautinis Kinijos Liaudies Respublikos autoritetas. Galin ga ir nepriklausoma Kinijos valstybė nekintamai vykdo talkingą politiką, kovoja už taikos stiprinimą Azijoje ir visame pasaulyje. Su nemažėjančiu susidomėjimu ir karšta simpatija

kolonijinių ir priklausomų šalių tautos stebi didvyriškai kovojančią kinų liaudį, statančią naują, laimingą gyvenimą. Kinijos revoliucijos pavyzdžiu jos vis labiau įsitikina, kad tik socializmas neša tautos nacionalinį ir socialinį išsivadavimą, nematytai sparčią ekonominę ir kultūrinę pažangą. Kinijos Liaudies Respublikos dešimtmetis — nauja Didžiojo Spalio idėjų pergalė, jis aiškiai rodo nenugalimą gyvybinę marksizmo-leninizmo mokymo jėgą.

A. LEONOVAS

KINIJOS LIAUDIES RESPUBLIKA. Uchanio metalurgijos kombinato statytojai baigia statyti aukštakrošnį Nr. 2 — vieną didžiausių šalyje.

Nuotraukoje: suvartavimo darbų kokybės tikrinimas viename statybos barų.

Liu Sin-nino (Sinhu) nuotr.

TALKININKAI

Šeštadienį popietėmis Debeikių vidurinės mokyklos moksleiviai išvyksta į kolūkius padėti kolūkiečiams baigti sudoroti derlių.

Vieną šeštadienio popietę moksleiviai šauniai darbavosi „Ateities“ kolūkyje

veždami dovilus, o praeitą — padėjo „Tarybino artojo“ kolūkio žemdirbiams.

Kolūkio laukuose šauniai darbavosi daugiau kaip 100 moksleivių.

R. Ajeraitis

Redaktorius St. VINCIONAS

DĖMESIO!

Anykščių MMS skubiai reikalingi remonto darbai kalviai.

Kreiptis į Anykščių MMS direktorių Svėdasuose (buv. Svėdasų MTS sodyba).

Pil. Uldukis Julijus, Prano s., gim. 1935 m., gyv. Molėtų raj., Molėtų MMS, Aluntoje, iškėlė ištuokos bylą Ulduklenai-Milševičiutei Janinai, Prano

d., gim. 1929 m., gyv. Anykščių raj., Trumbatiškio apylinkėje, Prūdų km. Ištuokos bylą nagrinės Anykščių rajono liaudies teismas.

Pil. Repšys Jonas, Antano s., gyv. Kaliningrado srit., Primorsko raj., Jantarnos gyvenvietėje, Sovietskaja g-vė 48-4, iškėlė ištuokos bylą pil. Repšienei — Morkū-

naitel Stefanijai, Antano d., gyv. Anykščių mst., Vilniaus g-vė Nr. 67.

Ištuokos bylą nagrinės Anykščių rajono liaudies teismas.

Nemuniečių pergalė

Mūsų rajono futbolininkai praeitą sekmadienį sužaidė „Nemuno“ pirmenybių futbolo

varžybas su kavarskiečiais. Rezultatu 4:3 nugalėjo anykštėnai.

J. DILYS